

HƯỚNG DẪN

Một số nhiệm vụ trọng tâm thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở năm 2021

Nhằm thực hiện có hiệu quả Kết luận số 120-KL/TW ngày 07/01/2016 của Bộ Chính trị khóa XI về *“Tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở”* (sau đây viết tắt là Kết luận số 120) gắn với Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Ban Dân vận Trung ương hướng dẫn một số nhiệm vụ trọng tâm thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở năm 2021, cụ thể như sau:

1. Tiếp tục quán triệt, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng trong hệ thống chính trị, nhất là người đứng đầu các cấp, cấp ủy, chính quyền, hệ thống chính trị, cán bộ, đảng viên ở cơ sở trong thực hiện Kết luận số 120, các văn bản có liên quan gắn với việc triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Nội dung tập trung là các quan điểm trong Chỉ thị số 30-CT/TW ngày 18/02/1998 của Bộ Chính trị khóa VIII về *“Xây dựng và thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở”*, các nhiệm vụ trong Kết luận số 120 và nội dung liên quan đến quyền làm chủ của nhân dân trong Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, đó là:

- Tiếp tục cụ thể hoá, hoàn thiện thể chế thực hành dân chủ theo tinh thần *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011)* và Hiến pháp năm 2013, bảo đảm tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân.

- Thực hiện đúng đắn, hiệu quả dân chủ trực tiếp, dân chủ đại diện, đặc biệt là dân chủ ở cơ sở. Thực hiện tốt, có hiệu quả trên thực tế phương châm *“Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”*.

- Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội làm nòng cốt để nhân dân làm chủ. Cấp ủy, tổ chức đảng, các tổ chức trong hệ thống chính trị, đội ngũ đảng viên, cán bộ, công chức, viên chức nêu gương thực hành dân chủ, tuân thủ pháp luật, đề cao đạo đức xã hội. Đảng và Nhà nước ban hành đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật tạo nền tảng chính trị, pháp lý, tôn trọng, bảo đảm, bảo vệ quyền làm chủ của nhân dân.

- Đề cao vai trò chủ thể, vị trí trung tâm của nhân dân trong chiến lược phát triển đất nước, trong toàn bộ quá trình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Phát huy tính tích cực chính trị - xã hội, trí tuệ, quyền và trách nhiệm của nhân dân tham gia xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, xây dựng đội ngũ đảng viên, cán bộ, công chức; động viên nhân dân tham gia phát triển kinh tế; góp phần quản lý xã hội thông qua các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức xã hội - nghề nghiệp, các hoạt động tự quản cộng đồng; xây dựng, quản lý, thụ hưởng văn hoá; xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, ngoại giao nhân dân gắn với thế trận quốc phòng toàn dân, thế trận an ninh nhân dân, thế trận lòng dân.

- Xử lý kịp thời, nghiêm minh những tổ chức, cá nhân lợi dụng dân chủ, gây rối nội bộ, làm mất ổn định chính trị - xã hội hoặc vi phạm dân chủ, làm phương hại đến quyền làm chủ của nhân dân.

Đồng thời, tăng cường chỉ đạo các cơ quan, tổ chức có liên quan đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền nâng cao nhận thức trong các tầng lớp nhân dân về quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tạo điều kiện, cơ chế để khẳng định vai trò chủ thể, vị trí trung tâm của nhân dân trong quá trình phát triển, nâng cao năng lực, tích cực tham gia, phát huy tốt vai trò làm chủ, khơi dậy được sức sáng tạo, nguồn lực trong nhân dân. Chú trọng đổi mới nội dung, đa dạng hóa hình thức, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác thông tin, tuyên truyền đến vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, địa bàn vùng sâu, vùng xa, các doanh nghiệp khu vực ngoài nhà nước.

2. Các cấp ủy, tổ chức đảng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện có hiệu quả Kết luận số 120, trọng tâm là:

2.1. Tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng kế hoạch cụ thể thực hiện Kết luận số 120 giai đoạn 2021 – 2025 gắn với các nội dung liên quan đến quyền làm chủ của nhân dân, quy chế dân chủ ở cơ sở trong Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII phù hợp với đặc điểm, yêu cầu ở từng địa phương, đơn vị.

2.2. Tổ chức thực hiện có hiệu quả các văn bản pháp luật về thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, nhất là Pháp lệnh số 34/2007/PL-UBTVQH11 ngày 20/4/2007 về thực hiện dân chủ ở xã, phường, thị trấn; Nghị định số 04/2015/NĐ-CP ngày 09/01/2015 của Chính phủ về việc thực hiện dân chủ trong hoạt động của cơ quan hành chính nhà nước và đơn vị sự nghiệp công lập; nội dung về thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở tại nơi làm việc trong Nghị định số 145/2020/NĐ-CP ngày 14/12/2020 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Bộ luật Lao động và các văn bản pháp luật có liên quan đến quyền làm chủ của nhân dân (Luật Tiếp cận thông tin, Luật Tiếp công dân, Luật Khiếu nại, Luật Tố cáo,...). Chú trọng đẩy mạnh việc thực hiện quy chế dân chủ, nhất là ở xã, phường, thị trấn, trong doanh nghiệp khu vực ngoài nhà nước (doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, hợp tác xã), ở những lĩnh vực liên quan trực tiếp đến quyền,

lợi ích hợp pháp, chính đáng của người dân, những địa bàn, cơ sở có vấn đề phức tạp phát sinh. Đồng thời, lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả quy định về xây dựng xã, phường, thị trấn đạt chuẩn tiếp cận pháp luật.

Kiến nghị sửa đổi, bổ sung, ban hành mới các văn bản pháp luật nhằm tiếp tục cụ thể hóa, tạo khuôn khổ pháp lý đầy đủ, đồng bộ, có tính khả thi về thực hành dân chủ ở cơ sở, góp phần thể chế hóa cơ chế “*Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ*” và phương châm “*Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng*” theo Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng.

2.3. Nêu cao tinh thần gương mẫu của người đứng đầu, cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ, đảng viên trong thực hành dân chủ. Nghiêm túc thực hiện các quy định của Đảng, Nhà nước về tiếp dân; tăng cường tiếp xúc, đối thoại và giải quyết kịp thời những phản ánh, kiến nghị hợp pháp, chính đáng của nhân dân; có kế hoạch giải quyết dứt điểm đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân, quan tâm xử lý những vụ việc đông người, phức tạp, gây bức xúc trong nhân dân.

2.4. Phát huy vai trò nòng cốt của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện quyền làm chủ của nhân dân, đẩy mạnh hoạt động giám sát, phản biện xã hội, nhất là những vấn đề liên quan trực tiếp đến quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người dân; tạo điều kiện để hội viên, đoàn viên và nhân dân phát huy quyền làm chủ, nâng cao năng lực làm chủ, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền, hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức. Nâng cao chất lượng, hiệu quả, tăng cường sự tham gia có hiệu quả của người dân trong các hoạt động tự quản cộng đồng (Ban Thanh tra nhân dân, Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng, Tổ Hòa giải cơ sở,...).

2.5. Gắn việc thực hiện cơ chế dân chủ trực tiếp với dân chủ đại diện, bảo đảm công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình; động viên các tầng lớp nhân dân nêu cao tinh thần trách nhiệm, quyền và nghĩa vụ công dân, tích cực tham gia bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021-2026. Thực hiện tốt hoạt động tiếp xúc cử tri, tổng hợp, phản ánh tâm tư, nguyện vọng, kiến nghị của cử tri gửi tới kỳ họp Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp và giám sát việc giải quyết các kiến nghị của cử tri.

2.6. Quan tâm khắc phục những hạn chế, yếu kém trong Kết luận số 120. Kiên quyết phê phán, đấu tranh với những biểu hiện quan liêu, nhũng nhiễu, cửa quyền, dân chủ hình thức, tách rời dân chủ với kỷ cương, pháp luật, đạo đức xã hội. Xử lý kịp thời, nghiêm minh những hành vi lợi dụng dân chủ hoặc vi phạm quyền làm chủ của nhân dân.

3. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện các quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quy chế dân chủ ở cơ sở. Xây dựng kế hoạch kiểm tra kết quả 5 năm thực hiện Kết luận số 120, đánh giá

những mặt được, hạn chế, nguyên nhân, bài học kinh nghiệm, đề xuất nhiệm vụ, giải pháp để tiếp tục thực hiện có hiệu quả quy chế dân chủ ở cơ sở và tổ chức hội nghị sơ kết, ban hành văn bản tiếp tục thực hiện có hiệu quả Kết luận số 120.

4. Phối hợp chặt chẽ giữa Ban Dân vận và Ban Chỉ đạo thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, kiện toàn Ban Chỉ đạo thực hiện quy chế dân chủ các cấp; đổi mới, nâng cao chất lượng hoạt động gắn với phát huy trách nhiệm của từng thành viên phù hợp với nhiệm vụ chính trị được phân công. Quan tâm xây dựng mô hình, điển hình thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở các loại hình, kịp thời biểu dương, khen thưởng và nhân rộng các điển hình tiêu biểu.

5. Tổ chức thực hiện

5.1. Ban Dân vận Trung ương:

- Hướng dẫn các cấp ủy, tổ chức đảng một số nhiệm vụ trọng tâm về thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở năm 2021.

- Tham mưu Ban Bí thư chỉ đạo sơ kết 05 năm thực hiện Kết luận số 120; ban hành văn bản lãnh đạo, chỉ đạo tiếp tục thực hiện có hiệu quả Kết luận số 120.

5.2. Các cấp ủy, tổ chức đảng:

- Tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo cụ thể hóa chủ trương về bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân, thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở trong các chương trình, kế hoạch thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng và Nghị quyết đại hội Đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2020-2025.

- Lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả Kết luận số 120 và các nội dung trọng tâm thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở theo Hướng dẫn này.

Trong quá trình thực hiện, nếu có vướng mắc, các cấp ủy, tổ chức đảng phản ánh kịp thời về Ban Dân vận Trung ương./.

Nơi nhận:

- Thường trực Ban Bí thư (để báo cáo),
- Tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc TW,
- Văn phòng TW, các ban Đảng, Ban cán sự đảng, Đảng đoàn trực thuộc TW,
- Đảng đoàn MTTQVN, các tổ chức CT-XH, Ban Bí thư TW Đoàn TNCS Hồ Chí Minh,
- Ban Dân vận tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc TW,
- Thành viên BCĐTW thực hiện QCDC ở cơ sở, Tổ thư ký BCĐTW,
- Các đ/c Lãnh đạo BDVTW,
- Vụ, đơn vị thuộc BDVTW,
- Lưu VT, Vụ DVCCQNN.

**K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Lam

Nguyễn Lam